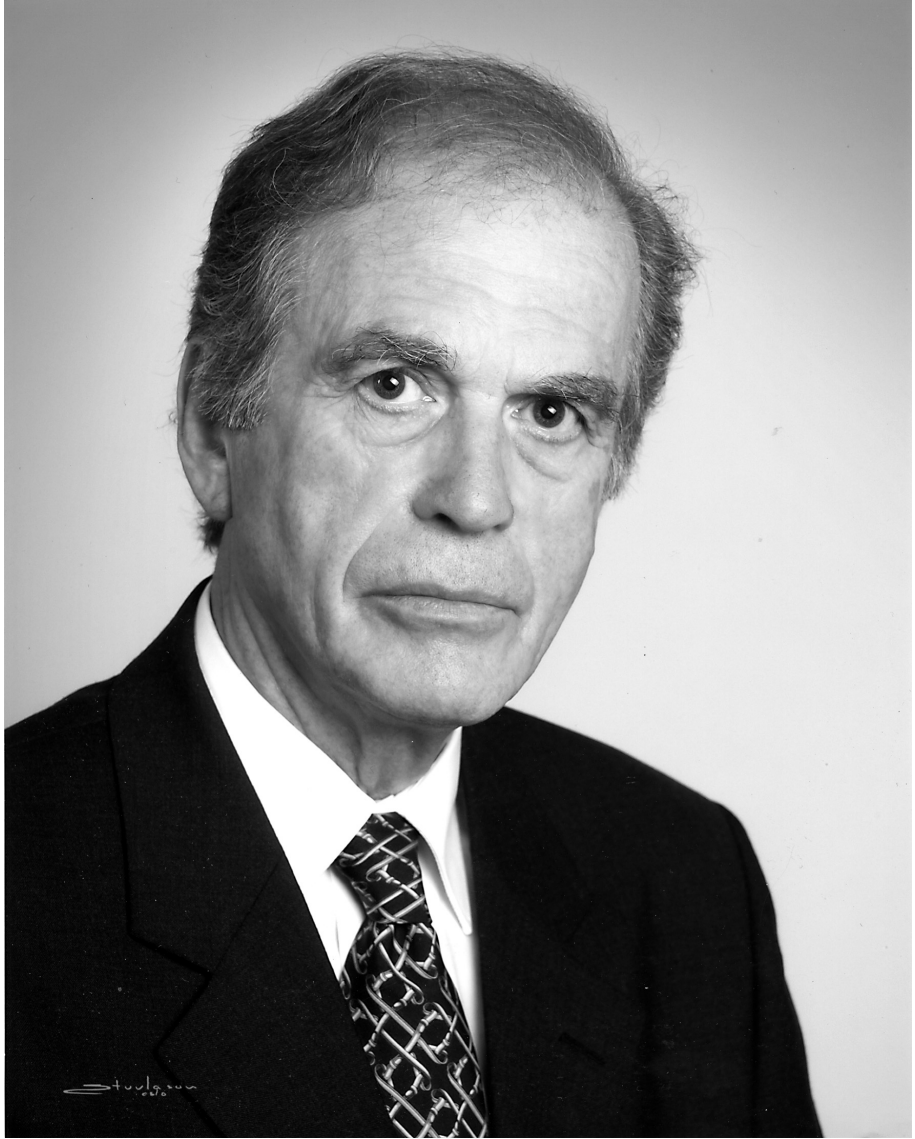

Rett og toleranse

Festskrift til Helge Johan Thue

Rett og toleranse

Festskrift til Helge Johan Thue

70 år

Redaktører:

Torstein Frantzen

Johan Giertsen

Giuditta Cordero Moss

Redaksjonssekretærer:

Andrea Süßmann

Vidar Heimset

Korrektur:

Kristin Aspelund

Tore Berntsen

GYLDENDAL

AKADEMISK

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2007

1. utgave, 1. opplag 2007

ISBN: 978-82-05-37592-5

Omslagsdesign: Gyldendal Akademisk

Sats: Laboremus Prepress AS

Brødtekst: Minion 10/14 pkt

Papir: Munken Cream 1,3

Trykk: AIT Trykk Otta AS 2007

Alle henvendelser om boken kan rettes til

Gyldendal Akademisk

Postboks 6730 St. Olavs plass

0130 Oslo

www.gyldendal.no/akademisk

akademisk@gyldendal.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Innhold

Tabula gratulatoria	5
Tabula autorum	17
Praefatio	21

I

UNIFORMERING OG EUROPEISERING AV RETTEN, MENNESKERETTIGHETER	23
Uniform Law, Europeanisation of the Law, Human Rights Vereinheitlichung und Europäisierung des Rechts, Menschenrechte	
«Principles of European Tort Law» og norsk erstatningsrett Bjarte Askeland	24
Monisme på norsk? <i>Rettsvirkningene av de inkorporerte menneskerettskonvensjoner</i> Karin M. Bruzelius	38
USA og EU – en stat og en samarbeidsorganisasjon Per Christiansen	49
Bør nordisk familieformuerett harmoniseres? Thomas Eeg	60
I hvor stor grad bør norsk skatterett tilpasses utviklingen i Europa Benn Folkvord	77
Global konkurranserett? Tore Lunde	86
CISG and Interest Ulrich Magnus	97

EMD som håndhever av Haagkonvensjonen om internasjonal barnebortføring	
Karl Harald Søvig	111
II	
INTERNASJONAL PRIVAT- OG PROSESSRETT	119
Conflict of Laws and Jurisdictions	
Internationales Privat- und Verfahrensrecht	
Hvor bor vi?	
Inge Lorange Backer	120
Alternative Dispute Resolution and Comparative Law: A Changing Landscape	
Larry Bakken	134
Civil and Commercial Matters <i>A New Key Concept of Community Law</i>	
Jürgen Basedow	151
Gjensyn med enkefru Brandt	
Jon Bing	165
Något om den kollisionsrättsliga behandlingen av islamisk morgongåva (MAHR)	
Michael Bogdan	175
International Jurisdictional Immunities in Community Regulations	
Alegría Borrás og Julio D. González Campos	186
Hovedseteteorien eller stiftelsesteorien?	
Tore Bråthen	198
Kontraktsverneting etter Luganokonvensjonens artikkel 5 nr. 1 i saker der én av partene hevder at det ikke foreligger noen kontraktsforpliktelse	
Henrik Bull.	210
Tiltak mot tvangsekteskap	
Torstein Frantzen	223

Die Bestimmung der Heimat für die Zwecke des Kollisionsrechts	
Reinhard Giesen	238
Antisuit injunctions and European law	
Trevor C. Hartley	251
Rechtswahl als Anknüpfungsprinzip (Zur Bedeutung des Parteiwillens im europäischen Internationalen Privatrecht)	
Gerhard Hohloch	257
Vernetning og rettsvalg ved internasjonale forbrukerkjøp	
Berte-Elen Reinertsen Konow	271
EU-rettens paradoksale betydning for den internasjonale privatretten	
Kristine Helen Korsnes	289
Barn- och tvångsäktenskap i Sverige – finns det utrymme för olika kulturer och tolerans?	
Maarit Jänträ-Jareborg	304
The Rome I Proposal	
Ole Lando og Peter Arnt Nielsen	321
The Place of Performance in the Brussels I Regulation Reconsidered	
Marie Linton	342
Transnational Libels, Foreign Parties and English Courts	
Robin Morse	357
Tacit Choice of Law, Partial Choice and Closest Connection	
<i>The Case of Common Law Contract Models Governed by a Civilian Law</i>	
Giuditta Cordero Moss	367
Den nye Haag-konvensjonen om vernetingsavtaler og betydningen for norsk rett	
Ingeborg Olebakken	379
Einflüsse des Europarechts auf das internationale Privatrecht in der Tschechischen Republik	
Monika Pauknerová	390
Some Remarks on the Coordination of EC Legislation on Family Matters	
Fausto Pocar	402

Rettsvalget i opphavsrettslige tvister	
Ole-Andreas Rognstad	411
Das Problem der Gesellschaften im Internationalen Privatrecht	
Erich Schanze	423
Philosophical Aspects of Private International Law	
Kurt Siehr.	440
International Law in Aid of Imperfect Community Law	
<i>The Case of Civil Justice Cooperation with Denmark</i>	
Harry Duintjer Tebbens	453
Luganokonvensjonens autonome vernetting for direkte misligholdskrav	
Amund Bjøranger Tørum.	464
III	
RETTSSAMMENLIGNING OG RETTSTEORI	471
Comparative Law and Legal Theory	
Rechtsvergleichung und Rechtstheorie	
Legal Change and Institutional Reforms	
Gianmaria Ajani.	472
Den ene og retten – brytningen mellom liberalisme og kollektivismen i norsk rettsteori	
Jan Fridthjof Bernt	488
Stort behov for juridisk forskning	
Odd Einar Dørum	504
Voldgift og domstol i kollektivarbeidsrettslige tvister	
<i>Et komparativt blikk på genesen i Danmark og Norge</i>	
Stein Evju	507
Kvifor norsk rett ikkje er case law	
Kåre Lilleholt	522
Ny dansk arvelov – noen kontraster til norsk rett	
Peter Lødrup	531

Det sammenlignende rettsstudium: Refleksjoner over et klassisk tema i norsk rettsvitenskap Erik M. Nesland	547
Sprache und Recht <i>Ein Beitrag zur Integralen Multilinguistik im Europarecht</i> Gerte Reichelt	557
Bruk av utenlandske rettsavgjørelser som argument ved rettsanvendelsen Jens Edvin A. Skoghøy	564
Det relasjonelle egedomsrettsomgrepet – <i>eit essay om egedomsrettsomgrepet, egedomsrett og egedom</i> Jørn Øyrehagen Sunde	575
IV	
NASJONAL OFFENTLIG RETT	593
Domestic public Law Internes öffentliches Recht	
Bør en større del av den alminnelige forvaltningsretten lovreguleres? Johan Greger Aulstad	594
Preventiv og pre-aktiv etterforsknings- og påtalestrategi « <i>The Al Capone approach</i> » og hjemlig nulltoleranse Gert Johan Kjelby	610
Paradise lost <i>Is the law adequate in combating corruption in public procurement? A Norwegian approach.</i> Kai Krüger	628
Objektivt erstatningsansvar for statlig myndighetsutøvelse – hvilken vei blåste egentlig «vinden i Høyesterett»? Bent Liisberg	669

V

NASJONAL PRIVATRETT	683
Domestic Privat Law	
Internes Privatrecht	
 Er økonomisk avhengige mødre det beste for barna?	
Hege Brækhus	684
 Family Unions in Israel – the Tensions between Religious Law and Secular Law and the Quest for Coherent Law	
Talia Einhorn	697
 Nonprofit organisations in Norway	
– <i>legal framework</i>	
Ole Gjems-Onstad	716
 Er formuerettens grunnbegreper blitt foreldet?	
Viggo Hagstrøm	729
 Hennes barn – og hans	
Gudrun Holgersen	743
 Arbeidstakeres rett og plikt til å meddele opplysninger om arbeidsforholdet til en granskningskommisjon	
Henning Jakhelln	759
 Om forholdet mellom erstatningskrav og vederlagskrav	
Erik Monsen	777
 Skadebot for bortfall av forventede gode	
Nils Nygaard	787
 Bibliografi 1963–2006	
Kirsti Lothe Jacobsen	801

Tabula autorum

Ajani, Gianmaria	Legal Change and Institutional Reforms
Askeland, Bjarte	«Principles of European Tort Law» og norsk erstatningsrett
Aulstad, Johan Greger	Bør en større del av den alminnelige forvaltningsretten lovreguleres?
Backer, Inge Lorange	Hvor bor vi?
Bakken, Larry	Alternative Dispute Resolution and Comparative Law: A Changing Landscape
Basedow, Jürgen	Civil and Commercial Matters – A New Key Concept of Community Law
Bernt, Jan Fridthjof	Den ene og retten – brytningen mellom liberalisme og kollektivismen i norsk rettsteori
Bing, Jon	Gjensyn med enkefru Brandt
Bogdan, Michael	Något om den kollisionsrättsliga behandlingen av islamsk morgongåva (<i>MAHR</i>)
Borrás, Alegría	International Jurisdictional Immunities in Community Regulations
Bruzelius, Karin M.	Monisme på norsk? Rettsvirkningene av de inkorporerte menneskerettskonvensjoner
Brækhus, Hege	Er økonomisk avhengige mødre det beste for barna?
Bråthen, Tore	Hovedseteteorien eller stiftelsesteorien?

Bull, Henrik	Kontraksverneting etter Luganokonvensjonens artikkel 5 nr. 1 i saker der én av partene hevder at det ikke foreligger noen kontraksforpliktelse
Campos, Julio D. González	International Jurisdictional Immunities in Community Regulations
Christiansen, Per	USA og EU – en stat og en samarbeidsorganisasjon
Dørum, Odd Einar	Stort behov for juridisk forskning
Eg, Thomas	Bør nordisk familieformuerett harmoniseres?
Einhorn, Talia	Family Unions in Israel – the Tensions between Religious Law and Secular Law and the Quest for Coherent Law
Evju, Stein	Voldgift og domstol i kollektivarbeidsrettslige tvister – Et komparativt blikk på genesen i Danmark og Norge
Folkvord, Benn	I hvor stor grad bør norsk skatterett tilpasses utviklingen i Europa
Frantzen, Torstein	Tiltak mot tvangsekteskap
Giesen, Reinhard	Die Bestimmung der Heimat für die Zwecke des Kollisionsrechts
Gjems-Onstad, Ole	Nonprofit organisations in Norway – legal framework
Hagstrøm, Viggo	Er formuerettens grunnbegreper blitt foreldet?
Hartley, Trevor C.	Antisuit injunctions and European law
Hohloch, Gerhard	Rechtswahl als Anknüpfungsprinzip (Zur Bedeutung des Parteiwillens im europäischen Internationalen Privatrecht)
Holgersen, Gudrun	Hennes barn – og hans
Jacobsen, Kirsti Lothe	Bibliografi 1963–2006 – Helge J. Thue
Jakhelln, Henning	Arbeidstakeres rett og plikt til å meddele opplysninger om arbeidsforholdet til en granskningskommisjon

Jänträ-Jareborg, Maarit	Barn- och tvångsäktenskap i Sverige – finns det utrymme för olika kulturer och tolerans?
Kjelby, Gert Johan	Preventiv og pre-aktiv etterforsknings- og påtalestrategi – The Al Capone approach og hjemlig nulltoleranse
Konow, Berte-Elen Reinertsen	Vernetting og rettsvalg ved internasjonale forbrukerkjøp
Korsnes, Kristine Helen	EU-rettens paradoksale betydning for den internasjonale privatretten
Krüger, Kai	Paradise lost – Is the law adequate in combating corruption in public procurements? A Norwegian approach.
Lando, Ole	The Rome I Proposal
Liisberg, Bent	Objektivt erstatningsansvar for statlig myndighetsutøvelse – hvilken vei <i>blåste</i> egentlig «vinden i Høyesterett»?
Lilleholt, Kåre	Kvifor norsk rett ikkje er case law
Linton, Marie	The Place of Performance in the Brussels I Regulation Reconsidered
Lunde, Tore	Global konkurranserett?
Lødrup, Peter	Ny dansk arvelov – noen kontraster til norsk rett.
Magnus, Ulrich	CISG and Interest
Monsen, Erik	Om forholdet mellom erstatningskrav og vederlagskrav
Morse, Robin	Transnational Libels, Foreign Parties and English Courts
Moss, Giuditta Cordero	Tacit Choice of Law, Partial Choice and Closest Connection – The Case of Common Law Contract Models Governed by a Civilian Law
Nesland, Erik M.	Det sammenlignende rettsstudium: Refleksjoner over et klassisk tema i norsk rettsvitenskap
Nielsen, Peter Arnt	The Rome I Proposal

Nygaard, Nils	Skadebot for bortfall av forventa gode
Olebakken, Ingeborg	Den nye Haag-konvensjonen om vernetingsavtaler og betydningen for norsk rett
Pauknerová, Monika	Einflüsse des Europarechts auf das internationale Privatrecht in der Tschechischen Republik
Pocar, Fausto	Some Remarks on the Coordination of EC Legislation on Family Matters
Reichelt, Gerte	Sprache und Recht – Ein Beitrag zur Integralen Multilinguistik im Europarecht
Rognstad, Ole-Andreas	Rettsvalget i opphavsrettslige tvister
Schanze, Erich	Das Problem der Gesellschaften im Internationalen Privatrecht
Siehr, Kurt	Philosophical Aspects of Private International Law
Skoghøy, Jens Edvin A.	Bruk av utenlandske rettsavgjørelser som argument ved rettsanvendelsen
Sunde, Jørn Øyrehagen	Det relasjonelle egedomsrettsomgrepet – eit essay om egedomsrettsomgrepet, egedomsrett og egedom
Søvig, Karl Harald	EMD som håndhever av Haagkonvensjonen om internasjonal barnebortføring
Tebbens, Harry Duintjer	International Law in Aid of Imperfect Community Law – The Case of Civil Justice Cooperation with Denmark
Tørum, Amund Bjøranger	Luganokonvensjonens autonome verneting for direkte misligholdskrav

Praefatio

Helge Johan Thue is a unique legal scholar in the Norwegian landscape. A look at the bibliography of his latest major work, a standard reference for any Nordic scholar working in the private international law, shows his amplitude of knowledge and of interests, as well as the angle from which he observes the law: Helge Johan Thue believes that the law is an expression of culture, and he treats it as such.

A genuine interest in an expression of culture must be pursued taking into due consideration its historical lines and the relationship with other cultures. Thus, the impressive extensive bibliography shows a preponderance of titles from countries outside Norway and the Nordic area dating back to over two centuries ago, and features names such as Boccaccio and Heidegger, who would not necessarily be expected to appear in a usual legal analysis. This vast material is effortlessly and with insight integrated in the historical and cultural discourses that permit to really understand the law and its underlying streams, as well as its most recent manifestations in a variety of legal systems. With such a deep and broad understanding of the phenomenon of the law, Helge Johan Thue is not blinded by legal fashions and has a rare insight in the direction into which developments have gone and might go. Helge Johan Thue has the courage that it takes to represent his ideas even if they do not comply with the prevailing opinion at that given moment of time; this has often proven to forecast trends that developed years later.

Helge Johan Thue's engagement appears also in his organisational activity. He has been central in developing an international dimension for the University of Oslo, where he served for 30 years. He is central in developing an international network at the University of Bergen, which he moved to few years ago, thus coming closer to his native West coast of Norway.

Most of all, the cultural dimension of Helge Johan Thue's approach towards the law shows in his ideological position in respect of the role of private international law today. In an era where most of the efforts are directed to harmonisation and unification of the law, thus annulling the differences among the various legal systems, he defends the role of private international law as the means to preserve and respect the individual features of each legal system and hence of each legal tradition, mentality and eventually culture. *Rett og toleranse*, law and tolerance, is the title of one of his works, and reflects the plea for mutual respect and interest in the vast variety of existing traditions, both legal and cultural. A variety that threatens to go lost not only because of the increasing harmonisation of